

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

NAIH nyilvántartási szám: 40689

**Az alapvető jogok biztosa és a Magyarországon élő nemzetiségek
jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes**

KÖZÖS JELENTÉSE

**a megkeresett szerv együttműködési kötelezettségének megszegése miatti vizsgálatról
az AJB-3540/2018. számú ügyben**

Előadó:
dr. Sipos Beáta

Érintett szervek:
Etes Község Önkormányzata

2018

**Az alapvető jogok biztosa és a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak
védelmét ellátó biztoshelyettes
közös jelentése
az AJB-3540/2018. számú ügyben**

Az eljárás megindítása

A roma nemzetiségi szószóló egy etesi cigány család érdekében – a fiuk eltemetetésével kapcsolatos problémák miatt – fordult a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyetteshez.

2018 júniusában Etes községben elhunyt egy roma származású lakos, akit a hozzátartozói az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában álló temetőben kívántak eltemettetni, nehéz anyagi és szociális helyzetükre tekintettel az önkormányzat támogatását igényelve. A panasz szerint a temetési hely kijelölését, valamint annak kiadását követően az önkormányzat arra kötelezte, illetve hívta fel a családot, hogy a sírhelyet helyezték át, és a temető távolabbi pontján temetessék el a hozzátartozójukat. Tekintettel arra, hogy a temetkezési vállalkozó aznap már nem tudta kiásatni az újabb sírt, így a család tagjai – barátai, ismerőseik segítségével – tették azt meg.

A panasz szerint azért került minderre sor, mert az előkészített sírhely melletti temetési hely látogatói felháborodtak azon, hogy roma nemzetiségű elhunytat temetnek a hozzátartozójuk mellé, és ennek hangot is adtak a települési önkormányzatnál. A sírhely áthelyezési felhívás, illetve kötelezés – az érintettek és a szószóló véleménye szerint – a család roma származásával függött össze.

A roma nemzetiségi szószóló az emberi méltósághoz való jog, a kegyeleti jog, valamint az egyenlő bánásmód követelményét sértő eljárás miatt kérte a vizsgálatot.

Tekintettel arra, hogy az ügyben alapjogi visszásság gyanúja merült fel, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) 18. § (1) bekezdése és 20. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Ajbt. 41. § (5) bekezdésére és Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2012. (01. 02.) számú utasítás 1. melléklet 29. § (4) bekezdésére is – vizsgálatot indítottunk.

Ennek keretében megkerestük Etes Község Önkormányzatának polgármesterét, valamint a nemzetiségi szószóló által megjelölt, az ügyben érintett temetkezési vállalkozót.

Az érintett alkotmányos jogok és elvek

- A jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelménye [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés: „*Magyarország független, demokratikus jogállam.*”];
- Az emberi méltósághoz való jog és a belőle levezethető kegyeleti jog [Alaptörvény II. cikk: „*Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.*”];
- Az egyenlő bánásmód követelménye [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés: „*Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.*”].

Az alkalmazott jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) (Alaptörvény)
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.)
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.)
- A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (Ttv.)
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.)
- A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet (Vhr.)

A megállapított tényállás

A panasz alapján 2018. augusztus 7-én kelt és postázott írásbeli megkereséseinkben tájékoztatást kértünk **Etes Község Önkormányzatának polgármesterétől, valamint az érintett temetkezési vállalkozótól.** Leveleinkben a temetéssel kapcsolatban felvetett problémákról, a sírhely áthelyezéséről, továbbá a megtett vagy tervezett intézkedésekről kértünk részletes tájékoztatást.

Etes Község Önkormányzatának polgármesterétől azt is megkérdeztük, hogy a helyi rendelet hogyan szabályozza a hátrányos helyzetű családok támogatását a családtagjaik, rokonaik eltemetetésével összefüggésben? A helyi szabályozás szerint mi a menete az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában álló temetőben a megfelelő anyagi háttérrel nem rendelkező családok hozzátartozóinak eltemetítése vonatkozásában? Továbbá, hogy konkrétan milyen rendelkezésekre hivatkozva írták ki két esetben is a roma családdal a sírhelyet?

Figyelemmel ugyanakkor arra, hogy a panasz alapján a sírhely áthelyezésével kapcsolatban valószínűsíthető, hogy hátrány érte a roma családot, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 19. § (2) bekezdésében foglalt megosztott bizonyítási teher elvére tekintettel a polgármestertől annak bizonyítását kértük, hogy a hátrányos helyzetű személy eltemetetésével kapcsolatban történt intézkedések során a települési önkormányzat az egyenlő bánásmód követelményét betartotta-e.

Etes Község Önkormányzatának polgármestere a 2018. augusztus 7-én kiküldött megkereső levelünkre – a kért 30 napon belül – nem válaszolt. Ezt követően **munkatársunk 2018. október 17-én telefonon sürgette a válaszadást, a polgármester a válaszlevél elküldésére szóban ígéretet is tett.** A telefonon történt egyeztetés során egyébként a polgármester a panaszban leírtakkal nem értett egyet. Ugyanekkor a temetkezési vállalkozó válaszadását is szóban sürgettük.

A fenti telefonbeszélgetésekre is tekintettel 2018. október 25-én írásbeli sürgető levelet küldtünk a polgármester és a temetkezési vállalkozó részére. Az Ajbt. 21. § (2) bekezdésének rendelkezései alapján a sürgető levelünkben a válaszadásra nyitva álló határidőt 15 napban jelöltük meg.

A temetkezési vállalkozó 15 napon belül, 2018. november 6-án válaszolt megismételt megkeresésünkre. Levelében jelezte, hogy az elhunyt személy temetése koporsós temetkezési formában történt, amelynek ügyintézésével a vállalkozását bízták meg. Tudomása szerint a család a temetés költségeinek fedezése érdekében az önkormányzat segítségét kérte. A temetkezéssel megbízott munkatársak kiásták a sírhelyet, amelyet a család mutatott meg számukra. Ezt követően, de még a temetést megelőző késő délutáni órákban a polgármester a helyszínen a család jelenlétében azt közölte, hogy a kiásott sírhelyre nem temethetnek, mert a sírgödör elhelyezkedése akadályozhatja a fűnyírást végző járművek, traktorok közlekedését.

A temetkezési vállalkozó megítélése szerint a kellő szélesség a kiásott sírhely ellenére is biztosított lett volna. Végül egy távolabbi temetési helyet jelöltek ki, amelynek kiásására a vállalkozó részéről már nem volt aznap lehetőség, ezért az elhunyt személy édesapja – ismerőseivel és hozzátartozóival – vállalta, hogy kiássa a sírhelyet. Ez másnap hajnalban megtörtént, így a temetést nem kellett elhalasztani.

A temetkezési vállalkozó észrevételként kiemelte, hogy a praxisában korábban még nem találkozott ehhez hasonló esettel, vagyis amikor a már kiásott sírgödört vissza kellett temetniük és egy másik sírhelyet kellett helyette kiásni, jelen esetben éppen a fájdalommal és veszteséggel érintett hozzátartozóknak.

Etes Község Önkormányzatának polgármestere írásbeli és szóbeli megkereséseinkre hivatalos nyilvántartásunk szerint a közös jelentés kiadásának napjáig semmilyen formában sem válaszolt.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának és biztoshelyetteseinek feladat- és hatáskörét, valamint az ezek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint **hatóság**, ezen belül **közszolgáltatást végző szerv** tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: **visszásság**), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a **helyi önkormányzat hatóságnak minősül**, amelyre a biztos és a biztoshelyettes vizsgálati jogköre egyértelműen kiterjed.

Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése szerint a lefolytatott vizsgálatról jelentés készül. Az Ajbt. 3. § (2) bekezdésének d) pontja szerint az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettese figyelemmel kíséri a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak érvényesülését, és közreműködik az alapvető jogok biztosának vizsgálatában. Az Ajbt. 41. § (5) azt is rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a kiadmányozási jogot a Szervezeti és Működési Szabályzatban a helyettesekre átruházhatja.

Mindezek alapján az **alapvető jogok biztosa és a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettese a jelentést közösen készítette el.**

II. Az alkotmányos alapjogok és alapelvek tekintetében

Az alapvető jogok biztosáé, biztoshelyetteseié egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggés-rendszer feltárása során alapjogi érveket sorakoztatnak fel, autonóm, objektív és neutrális módon járnak el.

Ugyanakkor következetesen, zsinórmértékként támaszkodnak az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos korábbi elvi megállapításaira is, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazzák az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott egyes alapjogi teszteket.

A jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelménye

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján *Magyarország független, demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybíróság korábbi töretlen gyakorlata alapján ennek a jogállami minőségnek nélkülözhetetlen eleme a *jogbiztonság*. Ahogyan pedig arra az Alkotmánybíróság felhívta a figyelmet a 30/2012. (VI. 27.) AB határozatában, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és az Alkotmány 2. § (1) bekezdése azonosan deklarálja a jogállami klauzulát, tehát az eddig kialakított alkotmánybírósági gyakorlat relevánsnak tekinthető.

Az Alkotmánybíróság által gyakran hivatkozott tétel, hogy a jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – köteletségévé teszi annak biztosítását, hogy *a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.*

Egy demokratikus jogállamban szükség van a joganyag és a jogi eljárások stabilitására, a változásokra való felkészüléshez megfelelő idő biztosítására, az egyértelműségre, a követhetőségre és érthetőségre ahhoz, hogy a természetes és jogi személyek életviszonyaikat, működésüket, magatartásukat a jog által előírtakhoz tudják igazítani, az elvárt kötelezettségeiknek eleget tudjanak tenni. A jogbiztonság követelménye azonban nemcsak az egyes normák egyértelműségét követeli meg, hanem az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.

Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák tehát a jogbiztonság alkotmányos elvéből következnek. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet. *A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményének mind szabályozási szinten, mind a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában érvényesülnie kell.*

Az emberi méltósághoz való jog és a belőle levezethető kegyeleti jog

Az Alaptörvény II. cikke arról rendelkezik, hogy az *emberi méltóság* sérthetetlen. *Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.* Az Alaptörvény hatályba lépését követően is hivatkozási pontot jelentő alkotmánybírói gyakorlat az emberi méltósághoz való joggal kapcsolatosan arra hívja fel a figyelmet, hogy a méltóság az emberi élettel eleve együtt járó minőség, amely oszthatatlan és korlátozhatatlan, s ezért minden emberre nézve egyenlő. Az egyenlő méltósághoz való jog az élethez való joggal egységben azt biztosítja, hogy ne lehessen emberi életek értéke között jogilag különbséget tenni. Emberi méltósága és élete mindenkinek érinthetetlen, aki ember, függetlenül fizikai és szellemi fejlettségétől, illetve állapotától, és attól is, hogy emberi lehetőségéből mennyit valósított meg, és miért annyit. Az alkotmánybírói gyakorlat kiemeli, hogy *az emberi méltósághoz való jog az általános személyiségi jog* egyik megfogalmazásának tekinthető. Az általános személyiségi jog „anyajog”, olyan szubszidiárius alapjog, amelyet az Alkotmánybíróság és a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alkotmányos alapjogok egyike sem alkalmazható.

Az emberi méltósághoz való jogból fakad a hozzátartozók *kegyeleti joga*, és a halálesetet követően eljáró szervezeteknek és szolgáltatóknak azon kötelessége, hogy eljárásaik során ezt tiszteletben tartásák. A kegyeleti jog – bár nem tartozik az élő személyeket védő általános személyiségi jog alá – az elhunyt méltóságának visszamenőleges tagadását tiltja. Az Alkotmánybíróság szerint *a kegyeleti jog szoros összefüggésben van az emberi méltósághoz való joggal, az abból levezethető egyfajta speciális részjogosítványnak minősül.* A kegyeleti jog részben az emberi méltóság egykori meglétéhez kapcsolódó védelmi igényt foglal magában, amely az elhunyt személyt az emberi nemhez való tartozás alapján illeti meg, az elhunyt személy élete során megszerzett erkölcsi, személyes és társadalmi megítélésének védelmét biztosítja. A kegyeleti jog tehát az emberi méltósághoz való jog részeként érvényesül, a méltósághoz való jog részleges továbbélését jelenti a halál bekövetkezése után.

Az elhunyt személy azonban már értelemszerűen nem képes jogai védelmére, így a kegyeleti jog a hozzátartozók által a halottról őrzött és védett személyiségkép megsértését, mint a hozzátartozó személyiségi jogát védi. Így az elhunyt emberi méltósága átszáll és tovább él a hozzátartozók személyében, így a kegyeleti jog alanyai végső soron az elhunyt hozzátartozói lesznek. A kegyeleti jog nem korlátozhatatlan: az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az emberi méltósághoz való jog csupán az emberi státusz meghatározójaként, az élettel együtt fennálló egységben abszolút és korlátozhatatlan, egyes részjogosítványai azonban – így különösen a kegyeleti jog – más alapjogokhoz hasonlóan értelemszerűen korlátozhatóak.

Az egyenlő bánásmód követelménye

Az egyenlő méltóság alapjoga indokolja és tölti meg tartalommal az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt *egyenlő bánásmód követelményét.*

Az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése tartalmazza az egyenlő bánásmód követelményét, amely szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdése továbbá előírja, hogy Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

A két évtizedes töretlen, az Alaptörvény fenti rendelkezése alapján továbbra is irányadónak tekinthető alkotmánybírói gyakorlat rögzíti, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként, egyenlő méltóságú személyként kell kezelnie, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni. Az egyenlőség biztosítása voltaképpen a méltósághoz való jog egyik funkciója. Amint arra Sólyom László is felhívja a figyelmet a 23/1990. (X. 31.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indoklásában, „a „minden ember egyenlő méltósága” történelmi vívmánya az egyenlő jogképességet jelentette; azaz a formálisan egyenlő esélyt. [...] erre a jogra épülhetnek további jogok (pl. az egyenlő méltóság jogképességként instrumentálizálva további jogok szerzésének alapja); de elvenni belőle nem lehet. [...] Az emberi méltóságban mindenki osztozik, aki ember, függetlenül attól, hogy mennyit valósított meg az emberi lehetőségből és miért annyit.”

A megkülönböztetés alkotmányossága tekintetében az Alkotmánybíróság két mércét alkalmaz. Az alkotmányos alapjogok tekintetében megvalósuló egyenlőtlen bánásmód esetén annak alkotmányossága az alapvető jogok korlátozására irányadó szükségességi-arányossági teszt alapján ítéltető meg. Az Alaptörvény – ahogyan korábban az Alkotmány is – szövegszerűen csak az alapvető jogok tekintetében tiltja a hátrányos megkülönböztetést, az alkotmánybírói gyakorlat szerint viszont az emberi méltóság sérelmére megvalósuló egyenlőtlen bánásmód kiterjed az egész jogrendszerre. Az Alkotmánybíróság korábbi álláspontja szerint alkotmányellenes megkülönböztetésről lehet szó, ha a jogszabály egymással összehasonlítható, a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. A megkülönböztetés csak akkor alkotmányellenes, ha alapjogsérelmet okoz, illetőleg az alanyi jogok tekintetében az egyenlő méltóság követelményét sérti, illetve önkényes jogalkalmazásra ad lehetőséget.

III. Az ügy érdeme tekintetében

Az eljárásunk során megállapított és ismertetett tényállás szerint Etes Község Önkormányzatának polgármesterétől írásban kértünk tájékoztatást, aki megkeresésünkre – a sürgetések ellenére – hivatalos nyilvántartásunk szerint a közös jelentés kiadásának napjáig semmilyen formában nem válaszolt.

Az Alaptörvény 30. cikkelyének (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa alapjogvédelmi tevékenységet lát el, eljárását bárki kezdeményezheti. Ugyanezen cikkely (2) bekezdése azt rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa az alapvető jogokkal kapcsolatban tudomására jutott visszasságokat vizsgálja vagy vizsgálattja, orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményez.

Az Ajbt. 21. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az **alapvető jogok biztosa/a kiadmányozási jog alapján pedig a helyettesei is/a vizsgálat során** a vizsgált hatóságtól az általa lefolytatott eljárással, illetve az eljárás elmulasztásával kapcsolatban **adatokat és felvilágosítást kérhetnek**, valamint a keletkezett iratokról másolat készítését kérhetik.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdésébe azt is rögzíti, hogy **az alapvető jogok biztosa megkeresésének az általa megállapított határidőn belül eleget kell tenni, és ez a határidő nem lehet rövidebb tizenöt napnál.**

Az Ajbt. 25. § (1) bekezdés szerint az **alapvető jogok biztosa vizsgálatainak lefolytatása, illetve a vizsgálat megtervezése érdekében** a vizsgált hatóság, a vizsgált hatóság vezetője, a vizsgált hatóság felügyeleti szervének vezetője, a kért vizsgálat lefolytatására jogszabály által egyébként feljogosított szerv vezetője, valamint a vizsgált hatóság munkatársa a 21. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben **az alapvető jogok biztosával együttműködik.**

Az Ajbt. 25. § (2) bekezdése szerint, ha a vizsgált hatóság az együttműködéssel kapcsolatos kötelezettségét megalapozott indok nélkül nem vagy késedelmesen teljesíti, az alapvető jogok biztosa e tény jelentésében rögzíti, és azt az éves beszámolójában külön kiemeli.

Etes Község Önkormányzatának polgármestere tehát a törvényen alapuló válaszadási kötelezettségének, azaz az együttműködéssel kapcsolatos kötelezettségének megalapozott indok nélkül nem tett eleget.

Az alapvető jogok biztosának és biztoshelyetteseinek feladatellátásához rendelt lehetséges vizsgálati módszereket az idézett jogszabályhelyek egyértelműen és kétséget kizáróan meghatározzák. Ezeknek az eljárási szabályoknak a gyakorlati érvényesülése teszi lehetővé, hogy feladat- és hatáskörünket el tudjuk látni.

Amennyiben a megkeresett szerv a törvény által szabályozott formalizált eljárási szabályok alapján kiadott megkeresésre nem válaszol, akadályozza az Alaptörvényben meghatározott feladatunk ellátását, továbbá lehetetlenné válik, vagy jelentősen megnehezül az adott ügygel összefüggő körülmények felderítése és az annak eredményétől függő intézkedések megtétele.

A kegyeleti jogot érintő panasszal kapcsolatban elegendő információ hiányában érdemi vizsgálatot jelenleg nem tudunk lefolytatni. A temetkezési vállalkozó a válaszlevelében megerősítette a beadványban foglaltakat, amelyet korábban a polgármester a telefonon történő sürgetés során szóban cáfolt. Az ellentmondás feloldása érdekében elengedhetetlen a polgármester és a települési önkormányzat panaszügyre vonatkozó álláspontjának, intézkedéseinek, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megtartását igazoló bizonyítékainak a megismerése, különös tekintettel arra, hogy a települési önkormányzat a temető tulajdonosa és fenntartója.

A fentiekre tekintettel megállapítjuk, hogy megkereséseink teljesítésének elmaradása akadályt jelentett és jelent vizsgálatunk folytatásában, ezáltal korlátoz bennünket az alkotmányos jogkörünk gyakorlásában, amely a jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményével összefüggésben alapjogi sérelmet, visszásságot okoz.

Intézkedések

A jelentésünkben megállapított, alapvető joggal összefüggő visszásság megszüntetése és jövőbeni megelőzése érdekében,

1. az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérjük Etes Község Önkormányzatának polgármesterét, hogy

- a vizsgálatunk érdemi befejezése érdekében nyújtson – soron kívül, de legkésőbb a jelentés kézhezvételét követő 15 napon belül – részletes tájékoztatást a 2018. augusztus 7-én és a 2018. október 25-én kiküldött megkereséseinkben foglaltakról;
- a továbbiakban az esetleges jövőbeni megkereséseinkre – a törvényben előírtak szerint – a válaszadási kötelezettségének minden esetben tegyen eleget.

2. az Ajbt. 31. §-a alapján felkérjük a Nógrád Megyei Kormányhivatalt vezető kormány megbízottat, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel élve intézkedjen annak érdekében, hogy az alapvető jogok biztosa és biztoshelyettesei megkereséseinek a vizsgált, valamint valamennyi Nógrád megyében működő helyi önkormányzat határidőben és teljes körűen tegyen eleget.

Budapest, 2018. december 4.

Széky László

Szalayné Sándor Erzsébet

